

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

iv. An priuetur, qui pecunia conducitur ad vulnerandum tantùm?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

occisione proximi fidelis : quamvis non sic in occisione proditorie facta contingat ; quia in hoc crimine non fuit facta limitatio ad proximum fidelem , sicut facta fuit in crimine assassiniij. Quapropter opinio hæc , ut dicebam , est etiam satis probabilis , quinimò ipsius auctores vocant eam communem , & receptam in praxi.

Cæterum , an in dubio occisus præsumi debeat potius fidelis , quam infidelis ?

- 7 Respondetur (si simus in territorio Christianorum , ubi infideles non permittuntur liberè habitare)
8 præsumi debere potius fidelem (nisi forsan appareat , fuisse infidelem , ut quia est circumcissus) quia præsumptio desumi debet ex communiter contingentibus , leg. cert. §. quoniam , ff. si certum petatur , & docent Gutierrez Clarus , & Bonacina in locis supra cit. Quidquid in contrarium asserant Ioannes Andreas , Alexander , Iafon , Anton. Gabriel , & alij , quos citat , & sequitur Mascardus tom. 1. concl. 138. n. 17. Gutierrez lib. 3. præf. q. 7. n. 9. Ambrosin. de immunit. Ecclesiast. c. 7. n. 12. & 13. & Farinac. de immunit. c. 8. n. 121. qui tenent , præsumendum esse potius infidelem ; nisi contrarium , saltem ex communi hominum opinione , probatum fuerit. Sed istorum opinio procedit , si non simus in territorio , de quo supra dicebam , sed in territorio contrario , de quo forsan citati Doctores loquuntur.

SECTIO III.

An priuatur , qui pecunia conductus occidit inimicum mandantis , & suum simul ?

SUMMARY.

- 1 Assassinus non est , nec priuatur immunitate , qui accepta , vel pacta mercede occidit mandantis , & sui ipsius inimicum.
- 2 Occidens inimicum mandantis etiam pacta pecunia , vel accepta , non occidit incautum , cum homo semper habeat occasionem sibi præcauendi ab inimico suo : idem dic etiam presente ipso mandante.
- 3 Nec non idem dic de milite occidente hostem.

1 Sequitur secundo , quod quamvis assassinus sit , & immunitate priuatur , quia pecunia , vel alio æquivalenti conductus , occidit inimicum mandantis tantum , assassinus tamen non sit , nec immunitate priuatur , qui eodem modo conductus , occidit inimicum mandantis , & suum simul , etiam cum sociis pecunia conductis , quia in tali casu non occidit incautum ; cum homo semper habeat occasionem præcauendi sibi ab inimico suo , & si non facit , sibi imputare debet. Atque ita docent Couar. 2. var. c. 20. n. 9. ad fin. Peregrinus c. 7. n. 45. Farinac. q. 123. n. 157. & de immunit. cap. 8. n. 132. Bonacina n. 18. Lezana n. 13. Diana p. 1. tract. 1. resol. 18. & Ambrosin. de immunit. Eccl. c. 7. n. 18. Item Grammaticus consil. 52. n. 49. Vulpellus consil. 143. n. 10. & Hondedeus consil. 87. n. 4. lib. 2. qui subdunt , quod in tali casu , neque qui pecuniam dedit , sit propriè assassinus , sed potius instigator , seu inflammator.

3 Quinimò propter eandem rationem idem dicendum est , si occidat inimicum mandantis tantum , sed præsentem ipso mandante ; quia & in tali casu etiam mandatarius , cum occisus præcauere sibi deberet à mandante inimico præsentem , non occidit incautum. Atque ita docent Gabriel consil. 180. n. 11. lib. 1. Bertazolus consil. 143. n. 15. vol. 1. Farinac. q. 113. n. 35. 99. & 148. & de immunit. c. 8. n. 133. Diana cit. resol. 18. Hieron. Gabr. consil. 170. n. 1. & seqq. lib. 1. & Ambrosin. cap. 7. n. 7. qui ex Alciato

subdit , & rectè , idem dicendum esse de milite , qui occidit hostem , quia non occidit incautum. Accedit , quod non accepit mandatum ad occidendum hostem , cum quo bellum geritur.

SECTIO IV.

An priuatur , qui pecunia conducitur ad vulnerandum tantum ?

SUMMARY.

- 1 Assassinus non est , nec immunitate priuatur , qui pecunia , vel alio æquivalenti conducitur ad vulnerandum tantum , sed non ad occidendum.
- 2 Assassinus non est qui conductus ad occidendum , (licet per accidens) non occidit , sed tantum vulnerat.
- 3 Textus in cit. cap. 1. de homicid. in 6. loquens de mandante assassinum , punit affectum etiam effectum non secuto , non tamen loquitur de mandatario , qui ideo relinquatur dispositioni iuris communis.
- 4 Assassinus in sententia aliorum est qui conductus ad occidendum (licet per accidens) non occidit , sed tantum vulnerat , quia per se ipsum non stetit quominus sequeretur homicidium.
- 5 Restringe quod committat assassinum quoad affectum , non tamen quoad effectum.
- 6 In atrocißimis delictis punitur affectus , & conatus , etiam non secuto effectu , at non procedit quoad penam priuationis immunitatis.
- 7 Pœna ordinaria non intrat contra mandatarium , qui accepto mandato ad occidendum , tantum vulnerauit , contra Megalium.

Sequitur tertio , quod assassinus etiam non sit , nec immunitate priuatur , qui pecunia , vel alio æquivalenti conducitur ad vulnerandum , vel percutiendum tantum , & non ad occidendum ; quia cit. cap. 1. de homicidio in 6. loquitur tantum de interficientibus fidelem , non de vulnerantibus ; & pœnæ ex alio capite , præsertim in præiudicium immunitatis Ecclesiasticæ , non sunt ampliandæ , sed potius restringendæ. Atque ita contra quosdam docent Farinac. de homicid. q. 123. n. 139. & de immunit. c. 8. n. 134. Decian. tract. crimin. lib. 9. cap. 30. n. 41. Gutierrez præf. q. 9. civil. lib. 3. q. 7. n. 69. Baiard. ad Clarum §. Assassinum , n. 2. Vulpell. consil. 143. n. 1. Anton. Gabriel opinio commun. concl. 1. de delictis , n. 30. Mascardus tom. 1. concl. 138. n. 2. Peregrin. c. 7. n. 44. Riccius part. 1. decis. 112. n. 1. Bonac. disp. 3. q. 7. punct. 4. n. 20. Diana part. 1. tract. 1. resol. 18. Lezana verb. immunitas , n. 13. & Ambrosin. de immunit. Eccles. cap. 7. numero 11.

Quinimò idem dicendum videtur , si conducatur ad occidendum , sed tamen (quamvis per accidens) non occidit , sed tantum vulnerat ; tum propter eandem rationem iam supra dictam ; tum etiam quia cit. cap. 1. de homicidio in 6. (ubi assassinij crimen declaratur) solum de mandante dicit , quod puniendus sit pœnis assassiniij , quamvis mors non sequatur , nihil dicendo de mandatario ; quapropter cum nihil dicat de mandatario , relinquatur mandatarius , qui mortem non intulit , dispositioni iuris communis disponentis , quod nemo ob vulnerationem tantum immunitate priuatur. Atque ita docent complures Doctores , quos refert , & sequitur Farinacius de homicid. quasi. 123. numero 77. & de immunitat. cap. 8. numero 123. in fin. Mascardus de probat. concl. 138. numero 2. & 5. Suarez citat. lib. 3. cap. 11. num. 14. Layman lib. 4. tract. 9. cap. 3. num. 9. Zeuall. commun. contra comm. q. 540. num. 5. & seqq. Diana

Diana cit. res. 18. Thefaurus in pract. Eccles. de penis, part. 2. verb. Assassini, c. 1. fol. 164. contra Gutierrez lib. 3. pract. quist. 97. n. 59. Peregrinum de immunit. c. 7. numero 31. Gambacurtam cap. 3. 4. num. 10. fol. 437. lib. 5. Cutellium de immunit. Eccles. lib. 1. g. 18. Barbofam tom. 2. de uniuers. iure Eccles. cap. 3. num. 97. Bonac. tom. 2. disp. 3. q. 7. punct. 6. §. 5. num. 6. Megalium in 3. part. lib. 4. cap. 2. g. 1. num. 20. Lezanam verb. immunitas 4 Eccles. num. 13. & Sarpum de iure Asylorum c. 5. fol. 45. qui contrarium tenent ex eo, quod talis verè crimen assassini committit; cum conducatur pecunia, vel alio æquivalenti ad occidendum, & per ipsum non stet quin occidat. Sed faciliè ad istorum Doctorem fundamentum respondetur, quod talis verè crimen assassini committit quoad effectum, non tamen quoad effectum, cui tantum talis pena assassini annexa est, cum pœnæ, utpote odiosæ (præsertim quæ sunt in præiudicium immunitatis Ecclesiasticæ) extendendæ non sint, nisi extensæ reperiantur in iure.

6 Quod si instetur ab Aduersariis, quod in atrocissimis delictis puniatur affectus, & conatus, etiam non secuto effectu: & idèd in nostro casu (cùm deuentum sit ad actum mortis proximum) assassinium puniatur pœna ordinaria, consequenter reus gaudere non debeat immunitate Ecclesiæ.

Respondetur, transeat totum quoad pœnam corporalem; quia id fortasse reperitur in iure: negotamen quoad pœnam priuationis immunitatis Ecclesiæ, quia quoad hoc (vti probabam) potius habetur oppositum.

Adde, quod contra Mastrillum de indulto cap. 31. n. 14. & contra Doctores, quos citat, & sequitur Megalium loco supra cit. in crimine assassini, etiamsi ad actum mortis proximum deuentum sit, non intrat pœna ordinaria, si mors secuta non sit. Atque ita docent complures, & graues Doctores, quos citat Farinacius q. 123. in spec. 4. n. 15. & Cutellius cit. g. 18. num. 6. qui tamen excipit, si delinquens similium diffamatus sit. Et in genere, quod non puniatur pœna ordinaria affectus, & conatus, si non sequatur effectus, docent etiam complures, & graues Doctores, quos citat idem Farinacius q. 124. n. 84. Quapropter cùm hæc opinio sit mitior, & etiam Ecclesiæ immunitati fauorabilis, amplectenda, & adhibenda in praxi est.

SECTIO V.

An priuetur, qui sub promissione pecuniæ mandat aliquem occidi?

SUMMARIVM.

1. Assassinus est, & immunitate priuatur, qui sub promissione pecuniæ, vel alterius æquivalentis mandat aliquem occidi.
2. Mandans si morte non secuta puniatur vt assassinus, puniatur vt assassinus etiam in priuatione immunitatis.
3. Amplia id verum esse, etiamsi mandans reuocauerit mandatum ante effectum secutum; quia iam commisit crimen, cui in facto annexa erat pœna assassini.

1 Sequitur quartò, quod è contra assassinus sit, & immunitate priuetur, qui sub promissione pecuniæ, vel alterius æquivalentis mandat aliquem occidi, etiamsi effectus non sit secutus, sed solum actus effectui proximus, vt insultus, vel vulneratio; quia in cit. cap. 1. de homicid. in 6. dicitur: Statuimus, vt quicumque Princeps, Prelatus, seu quævis alia Ecclesiastica, seu secularis Th. Delbene de Immunit. Eccl. Pars II.

persona quempiam Christianorum per predictos Assassinos interfici fecerit, vel etiam mandauerit, quamquam mors ex hoc fortitan non sequatur, aut eos receptauerit, vel defenderit, seu occultauerit, excommunicationis, & depositionis à dignitate, honore, ordine, officio, & beneficio incurrat sententiam ipso facto, &c. Ergo si mandans, morte non secuta, puniatur vt assassinus, punietur etiam vt assassinus quoad priuationem immunitatis Ecclesiæ, præsertim cum Gregorius XIV. quo ad hanc in sua Constitutione generaliter loquatur de reis assassini: aut assassini Rei.

Atque ita contra Henricum Bucerum in tract. de homicidio, lib. 1. capite 3. numero 4. & Marium Italiam lib. 1. capite 3. §. 3. numero 130. ex probabiliori sententia Doctorum docent Mascardus tom. 1. concl. 138. numero 4. Decian. lib. 6. caput. 28. n. 18. ad fin. Ambrosin. de immunit. cap. 7. Naldus verb. Ecclesia, Thefaur. in prax. part. 2. verb. assassinium, cap. 1. Lezana verb. immunitas Ecclesiæ n. 13. Suar. capite 11. num. 15. Peregrinus cap. 7. numero 29. Gutierrez pract. qq. lib. 3. q. 7. numero 26. & 27. Franc. Léo in Thefauro part. 1. c. 23. num. 27. & Farinac. de immunit. cap. 8. num. 128. & de homicid. q. 123. numero 26. 29. & 82. qui subdit, id esse verum, etiamsi mandans mandatum reuocauerit ante effectum secutum, quia iam commisit crimen, cui ipso facto annexa sunt pœnæ assassini. Sed de hac re vide, quæ dicebantur supra cap. 2. dub. 4. & 8.

SECTIO VI.

An priuetur qui recepat, defendit, vel occultat assassinum?

SUMMARIVM.

1. Assassinus est, & immunitate priuatur qui recepat, defendit, vel occultat assassinum, dummodo is reuocauerit mortis illata per assassinum, & cognoscat se assassinio auxiliari, alias non.
2. Socij, & complices, & sic multò magis proxeneta, seu mediator, qui habuerunt cognitionem qualitatis assassini, priuantur immunitate.
3. Opinio in oppositum est satis probabilis.
4. Qui per proclamata Gubernatoris orbis habetur pro assassino, licet alias de iure assassinus dici non possit, gaudet immunitate.

Sequitur quintò, quod etiam assassinus sit, & immunitate priuetur, qui recepat, defendit, vel occultat assassinum; quia ex supra dicto capite 1. de homicid. in 6. etiam talis expresse afficitur pœnis assassini, & Gregorius XIV. in sua Constitutione generaliter loquitur de reis assassini: quod tamen intellige, si talis verè causa sit mortis illatæ per assassinum, & cognoscat assassinum esse cui auxilium præstat, & præterea ei, quatenus tali, auxiliū præstat, alioquin pœnas assassini non incurret, sed euitabit. Vide Bonacinam de excommunication. in partic. extra Bullam Cæna, disp. 2. q. 3. punct. 16. §. 9. n. 6. Farinac. q. 123. n. 29. & segg. Lezan. verb. immunitas, n. 14. Gutierrez n. 53. & Peregrin. de immunit. Eccles. c. 7. n. 37. qui propterea subdit, quod socij, & complices (& sic multò magis proxeneta, seu mediator) qui habuerint cognitionem qualitatis assassini, immunitate priuentur; & citat Caballum in tract. de omni genere homicidij, n. 412. & Thusc. tom. 3. lit. E. concl. 10. n. 10. concl. 11. n. 7. Vide etiam Barbofam tom. 2. de uniuers. iure Eccles. c. 3. n. 97. & Cutell. de immunit. Eccles. lib. 1. g. 18. n. 6. qui id extendunt ad cooperatores, & mediatores. Quamvis satis probabiliter oppositum doceant Gambacurta de immunit. Eccles. lib. 5. cap. 34. n. 14. Massullus in addit. ad Capyc. decis. 112. Diana part. 4. tract. 1. res. 109. Antonius